

ВЪВЕДЕНИЕ

Едва ли някой ще се изненада, че именно доц. Ирина Мулешкова е автор на монография, посветена на международната закрила на правата на човека. Тази проблематика е белязала целия ѝ професионален път и като учен, и като преподавател, и като авторитетен автор на научни трудове.

Ние, които я познаваме, отдавна знаем добре, че Ирина е прецизен и задълбочен учен и изследовател. Но знаем също, че тя е от онези преподаватели, които владеят материята, която преподават. Те предават знанията си с лекота и без напрежението, с което хората с много сериозни познания в дадена област често товарят своите слушатели. Именно този лек и едновременно задълбочен поглед към защитата на основните права на човека е белязал настоящата, за съжаление, последна монография, която доц. Мулешкова писа буквално до сетния си дъх.

Има хора, за които науката е призвание и отговорност. Ирина бе такъв човек. Да представиш по достъпен начин сложни правни въпроси, като едновременно с това задържиш вниманието както на студенти, така и на преподаватели, не е дадено на всеки. С финия си талант да покаже познания, без да те подцени, без да обезцени мнението на другия, тя умееше да впечатлява вещите в правото и дискретно да влияе на младите умове. Но Ирина бе много повече – всеотдайна и неуморна за темите, на които беше посветила професионалния и личния си живот. Доц. Мулешкова беше юрист, който не се скъпеше да раздава знанията, до които беше достигнала с труд и последователна работа.

Известно на всички е, че да си добър автор е не само въпрос на упорита работа и на правни знания. Да си добър автор означава да представиш избраната тема обективно и точно, но и да притежаваш специфичния талант да откриеш онова, което е най-характерно, най-интересно, така че да имаш ясен и безспорен принос. Да напишеш книга означава да оставиш и място за мислите на читателя, да предусетиш неговите въпроси и да го насърчиш да продължи да търси и след като е прочел и последната страница. Да напишеш книга означава да останеш в съзнанието на своите читатели, да оставиш драскотина в паметта им. А за научния изследовател това означава и още нещо – да подариш знание, което си струва да бъде притежавано.

В това отношение монографията, която държите в ръце, отговаря на всички изисквания, както и на очакванията на най-взискателния читател. И още по-важно – тя ще даде отговор на въпросите на всеки, който има желание да научи за основните права на личността или да разшири познанията, които вече притежава: от историческия контекст на зараждането на основните права, през фокуса върху България, до периода на Втората световна война, след която светът на човека и светът на неговите права никога повече няма да бъдат същите.

Наред с това в монографията си доц. Мулешкова е направила смела и важна крачка – да представи материята за защита на правата на човека не просто като

въпрос, изследван от конституционното право, както сме свикнали да го разглеждаме, а да открие неговите международноправни аспекти.

С един замах е сменен контекстът и така конституционните по своята същност права на личността са „облечени“ в подобаващите международноправни стандарти, които ги осмислят и които ясно открояват духа и основанието за тяхното съществуване – защита на човека и неговата личност. Правата на човека са важен аргумент за открояване на променения статус на индивида през XX век и неговата нова роля в международноправните отношения.

Може убедено да се твърди, че с тази книга доц. Мулешкова отдава заслуженото на приноса на международното право за развитието на основните права на човека.

Не липсва и актуалност на труда – глава трета е посветена на въпроса за противопоставянето между индивидуални и колективни права и в този контекст е разгърната материята за правата на малцинствата и правата на индивидите, принадлежащи към малцинствата.

Целта на написаното от мен не е да представя монографията на доц. Мулешкова – всеки ще има възможност да я прочете и да си състави мнение за нея. Моята цел е да напомня, че написаното остава и е важна следа за приноса на автора за развитието на правната наука. Не всяка книга има щастливата съдба да формира мнение, да насочва мислите на читателя в избрана от автора посока и така да оказва въздействие дълго след като той няма думата лично. Книгата на доц. Мулешкова е именно такава.

Няма да скрия – познавам Ирина Мулешкова отдавна – тя е сред хората, повлияли върху ума и сърцето, с които избрах да се занимавам с научна работа. Онова, което никога няма да забравя, е добронамерената, но твърда подкрепа за избора, който направих. И подкрепата, която получавах в годините след това.

Доц. Ирина Мулешкова е от онова вече почти изгубено поколение на истинските учени, което безусловно подкрепяше младите си колеги.

С това поколение си отива поредната епоха в правото.

доц. д-р Диана Ковачева –
омбудсман на Република България